

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Jämtlands län

Datum: 2023-02-15

Områdesnummer: NRO 23 052

Områdesnamn: Hoverberget

Kommun: Berg

Kartblad:

Koordinat (N, E); 6967045, 471070 (SWEREF99 TM)

Area: 389 ha

Naturgeografisk region: 31 Jämtlands kambrosilurområde

Kust/havsregion: ej aktuellt

Regionindelning för sjöar och vattendrag: ej aktuellt

Agrar kulturlandskapsregion: Skogsbygd

Landskapsformer: Berg med sprickgrotta, rasbranter, lodräta klippväggar

Riksvärde: Geovetenskap, Botaniska värden, Fågelvärden

Värdebeskrivning: Hoverbergets geovetenskapliga särdrag med rasbranter, lodräta klippväggar och grottor samt skogar med många arter av växter och djur utgör grunden för riksintresset.

Hoverberget utgör geologiskt sett en så kallad utliggare, det vill säga en isolerad rest av fjällberggrunden som vilar på urberget. Efter vittring och erosion av den omgivande berggrunden återstår nu själva Hoverberget som form. Bergarterna som bygger upp Hoverberget är alltså äldre och bildades före den Kaledoniska bergskedjebildningen men har under denna bergskedjebildning förskjutits som skollor (bergskivor) österut till den plats där berget ligger idag. Hoverberget är ett utmärkt exempel på detta fenomen eftersom skivor av framför allt det äldre kristallina urberget nu ligger ovanpå ett tunt lager av yngre paleozoiska bergarter som har fungerat som glidyta. De yngre paleozoiska bergarterna är avsatta på platsen. Utliggare finns även öster om Svenstavik, men där byggs de upp av Vemdalskvartsit, som är en yngre bergart än det kristallina berg (porfyrisk ryolit) som utgör toppen av Hoverberget. Relationen dem emellan är viktig för att förstå fjällkedjans geologiska utveckling. Hoverbergsgrottan och den

hästskoformade sprickbildningen Rämnan är båda två företeelser som hänger samman med att ett stort bergparti har rört sig ett antal meter nedåt. Detta har sannolikt med bergets geologiska uppbyggnad att göra. Mellan de olika berggrundsskivorna som förskjutits över varandra finns markanta glidplan, som genom sin struktur bildar svaghetszoner i berggrunden. På grund av att dessa plan i Hoverbergets övre och västra partier är brantställda och att den senaste årmiljonens erosion tagit bort en del av bergets stöd i väster förefaller en viss tillbakaglidning av de undre delarna av berget och därmed sammanhängande grottbildning kunnat ske där.

Berget har stora botaniska kvaliteter. Inom nordost- och sydvästsluttningarnas fuktigare partier finns en örtrik flora. Bland arterna kan nämnas torta, ögonpyrola, skogsvicker, trolldruva, blåsippan samt orkidéer som grönkulla, tvåblad och spindelblomster. Flera arter växer här nära sina nordgränser t ex bergsbräsma och gullpudra. Även kryptogamfloran hyser rariteter. Här finns flera utrotningshotade oceaniska lavar samt den relativt sällsynta varglaven. Berget har ett rikt fågelliv med bland annat många rovfåglar som tornfalk, sparvhök och hornuggla. På Hoverberget finns också, förutom de vanligare däggdjuren, lodjur.

Huvudkriterier: A, C, D, E

Förutsättningar för bevarande: Områdets värden kan påverkas negativt av täktverksamhet och vindkraftsetablering. Artrikedomen i området kan påverkas negativt av skogsavverkning.

Säkerställande: En del av riksintresseområdet är skyddat som naturreservat och Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Hoverbergets naturreservat (NVR-ID 2000906) bildades 1998. Natura 2000-området Hoverberget (SE0720058) sammanfaller till stor del med naturreservatet men har något mindre areal och bevarandeplanen fastställdes 2018. Ett mindre antal naturvårdsavtal finns i området.

Områdets huvuddrag: Hoverberget är ett stort barrskogsklätt berg på en halvö i den södra delen av Storsjön. Hoverberget reser sig 255 meter över Storsjön och den omkringliggande Storsjöbygden.

På bergets västra sida gapar Rämnan, en 500 meter lång ravin. De lodräta klippväggarna i ravinen är upp till 25 meter höga. Längst ner på botten finns otaliga små grottor och sprickor. På bergets västra sida ligger även Hoverbergsgrottan, som med en längd om 170 meter är Skandinavien största sprickgrotta.

Anmärkingar: Området berör även andra riksintressen.

Referenser:

Karis, L. & Strömberg, A., 1998: Beskrivning till berggrundskartan över Jämtlands län. Del 2: Fjälldelen. Sveriges geologiska undersökning Ca 53:2. 363 s.

Hoverbergets naturreservat (NVR-ID 2000906)

Bevarandeplan för Hoverberget (SE0720058)